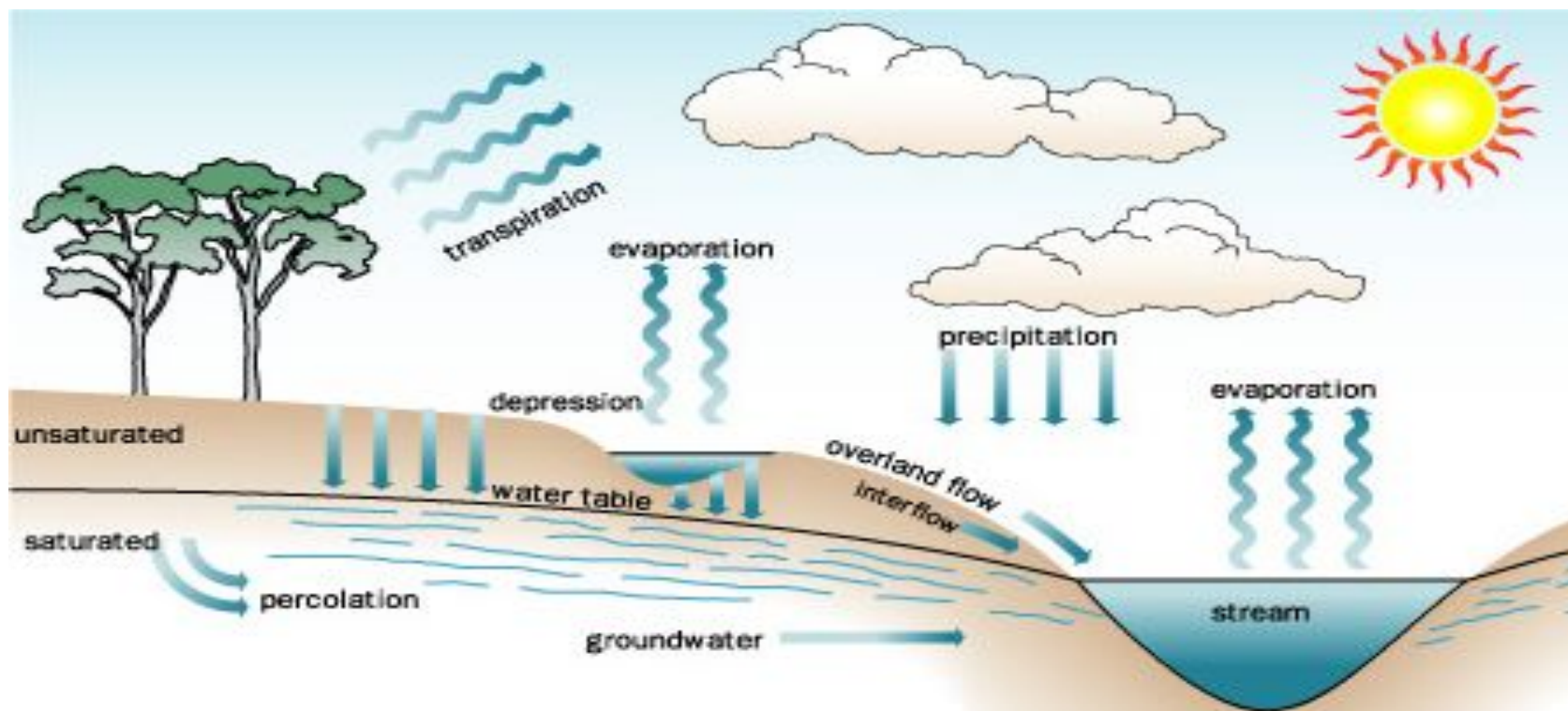
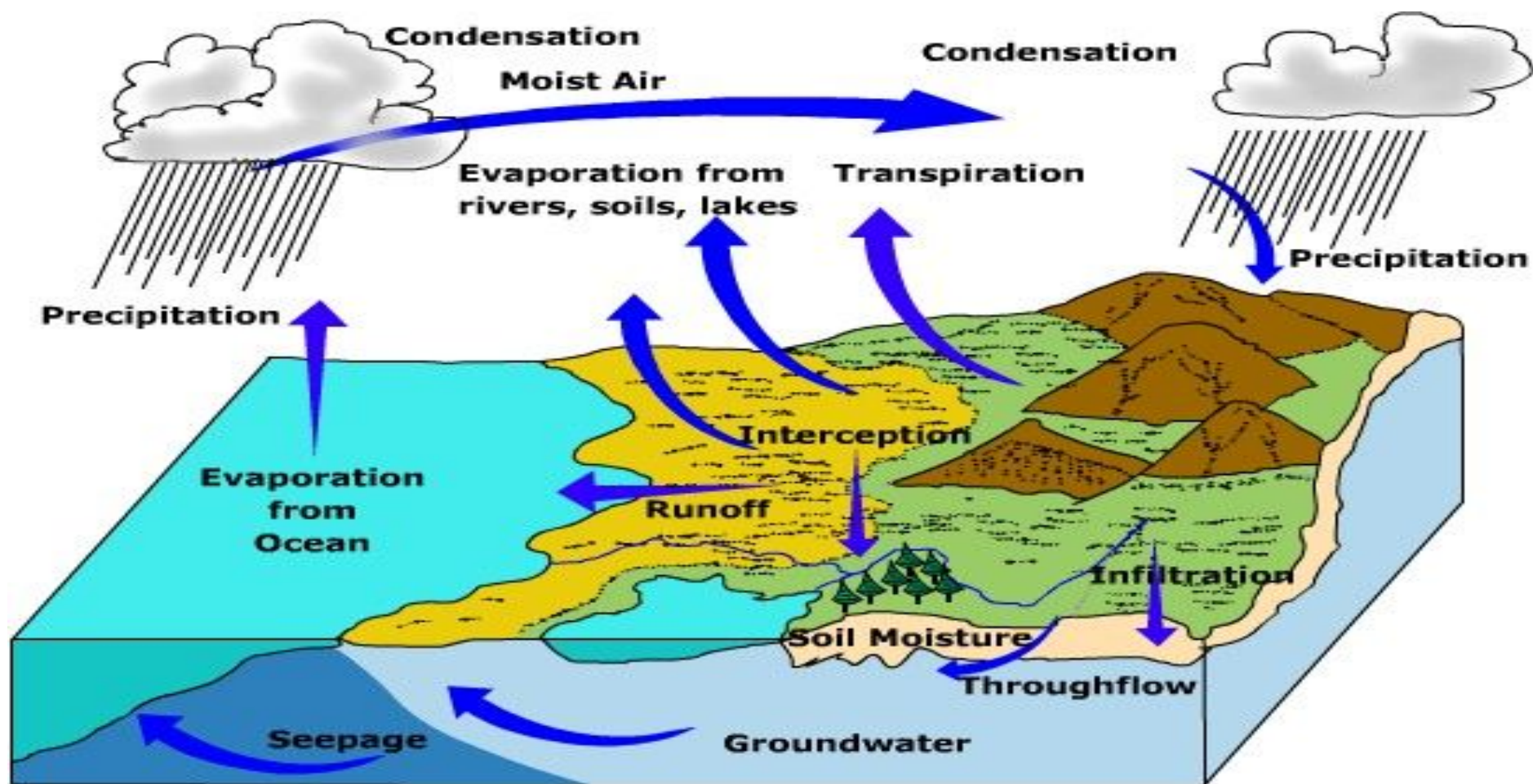

Гидрологиялық цикл деп жердегі судың айналымы мен сақталуын атайды. Ол күн энергиясының әсерімен жүріп, дүние жүзі мұхит суларын қозғалысқа ұшыратады. Гидрологиялық цикл — жер бетіндегі және мұхит үсті суларының атмосфераға жылжып, қайта жер бетіне түсуін атайды. Гидрологиялық цикл жер бетіндегі судың таусылмауына ықпалын тигізеді.

Кейбір жауын –шашын түрлері жер бетіне түсіп, жерге сінеді, (инфильтрация) немесе жер бетінің ағысы ретінде жыралар, бұлақтар, көл, өзендерге сінеді. Топырақтағы су өсімдіктердің сіңіруімен атмосфераға бөлініп, транспирация үдірісін қалыптастырады. Топырақтағы сулар атмосфераға буланады. Өзендердің жер асты су өткізгіш қабаты су көлемдерін сақтап, тасымалдап, қамтамасыз етіп отыратын қабілеті сулы деңгейжиек деп аталады. (водоносный горизонт)

Гидрологиялық циклдың үрдістеріне: 1) булану, 2) конденсация, 3) жауын-шашын,, 4) ағыс, 5) инфильтрация . Судың мұхиттардағы, атмосферадағы, жербетіндегі үздіксіз циркуляциясы ғаламшарды сумен қамтамасыз етуге ықпалын тигіздіреді.

Жауын-шашын мен булану мөлшерлері әлемде теңдік түрде таралған, Жердің белгілі аймақтарында басқаға қарағанда айырмашылық болсада- жаһанды масштабта барлығы тепетеңдікке айналады.

ДРЕНАЖДЫ БАССЕЙН деп барлық жауын-шашын мен еріген сулардың ағысының бір арнаға немесе арналар жүйесіне ағып төгілуі . Дренажды бассейнын шекарасы суайрық деп аталады. Дренажды бассейнын жер бетінің формасы су тасқынын болжауға зерттеледі. Су қоймасының бассейны деп негізгі өзен , барлық салаларымен алып жатқан территорияны атайды. Чаще всего речь идёт о бассейнах рек. Бассейн каждого водоёма включает в себя поверхностный и подземный водосборы. Поверхностный водосбор представляет собой участок земной поверхности, с которого поступают воды в данную речную систему или определённую реку. Подземный водосбор образуют толщи рыхлых отложений, из которых вода поступает в речную сеть. В общем случае поверхностный и подземный водосборы не совпадают. Но так как определение границы подземного водосбора практически очень сложно, то за величину речного бассейна принимается только поверхностный водосбор.

Бассейны делятся на сточные и бессточные. Бессточными называются области внутриматерикового стока, лишённого связи через речные бассейны с океаном, формы и размеры бассейнов бывают самые различные и зависят от географического положения, рельефа и геологического строения местности. Притоки рек имеют свои небольшие бассейны, общая совокупность которых составляет площадь бассейна

